

יש נוחלן פרק שמיני בבא בתרא

קי.

עין משפט
נר מצוה

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת
מאות עשרים הלכה ית
טו"ע י"ד ס"י רנה סעף
:א

רבינו גרשום

דיקא נמי דמתרוייהו
אתא מיוסף ויתרו: דכתיב
פוטאל מלא שני פוטאל
דפוטו משמע תרוי מיוסף
ומיתרו. ואית דמפיקי מבנות
דמטבע תרות: מאי היא
דקאמי? ליה לאותו לוי מי
הביאך הלום ומה אתה
עושה בזה ומה לך פה
כלומר כלי האי למה
להו למישאל בחרא סגי
אלא לאו הכי קאמרי ליה
וכו': נישוט. כמו פשוט:
מינה. לאותו לוי: פ"ס
אלא הואיל דלא האי לירות

א) [מן] טופרים פטוי הי"ן,
ב) גיל שם ויאמרו לו],
ג) כס"א: (כונן, ד) פסחים
ק"ג. ע"ש. ה) לפ נ"י הוסף'
ז"ל נשוט, ו) [נכלל הכתובים
איתא משרתו], ז) ה"ה,
ח) כס"א: פ"ה,
ט) נטפחלות שלפניו ליתא
וישון וכן איתא בממורגמן
וע"ק, י) ג"ל ויתא לא
איתא כן ולמ"ד כסדרן כתיבי.

תורה אור השלם

1 ויקח אהרן את אלישבע
בת עמינדב אחות נחשון
לו לאשה וחלד לו את קרב
ואת אבדוהא את אלעזר
ואת איתומר: שמות ו' כג
2 הקה עם בית מכה
והקפה הברית את קול הנער
הלוי ויחרו שם ויאמרו לו
מי הביאך הלום ומה אתה
עושה קה ומה לך פה:
שופטים ד' ג
3 ויאמר אל תקרב הלום
של נעליך מעל רגליך כי
דמים בארץ הים ומה עומד
עליך אדם ומה קדש הארץ
שופטים ד' ג
4 ויאמר אליו ו' מה זה
בידך ויאמר משה:
שמות ד' ב
5 ואתה פה עומד עדי
והקרבת אלדך את כל
דחוקים ודחוקים
ודמשפטים אשר תלמדם
וקישו בארץ אשר אבכי בן
לדם לרשותה:
דברים ה' כו
6 ושכאל כן גרשום כן
משה נגיד על האצרות:
דברי הימים א' כו כד
7 ואל בני ישראל חתבר
לאמר איש כי ימות וכן אין
לו ויתעברתם את נחלתו
לכתו: במדבר כו' ח

הגהות הבי"ח

א) רש"ם ד"ה ויטול ומי
בתלמודי חכם ש"ס:
ב) ד"ה ו' ג' ואל וכו' ואית
דגרסי נמי:

מוסף רש"י

פשוט נביחאת. הפשת
עורה (פסחים ק"ג). פשוט
עורה בשכ"ל (שב"ס ש"ס).

מוסף תוספות

א. דהיינו צבורה אימה
דגרשום. רע"ב. ב. כי
מתוך טרדתו פושע
בחוליים. ס. ג. [אבל]
אליביה דמ"ד לאו כסדרן
לשונות סדר המקרא. גם
בוה נוכל לשנות דבן ובת
יירשו כחדא. שטמ"ק בש"ס
מס' הא"ש.

אלא אי אבוב דאמיה מיוסף אמה דאמיה מיתרו. וא"ת א"כ היאך
פנחס בן טוֹבִים טפי מיהונתן שהרי אימיה דלמיה דפנחס
מיתרו אחיא כי היכי דלמיה דאבוב דיהונתן מיתרו אחיא^א וי"ל משום
שיהונתן היה מלד האב שהיה אביו בן צת יתרו ופנחס מלד האם:
נשואי נביחאת גרסינן בערוך והוי
כמו פשוט כי היאך דחלק
(סנהדרין ד' ק: ק:) לל מנטוש גילגל
מאלינה דלא ליזיל משיכה לחבלל פירוש
דג שמו גילגל לל תחיל לפשטו
מאזנו פן ילך העור לאיצוד ואע"ג
דהתם נטוש והכא נשוט רוב פעמים
מתחלפין האותיות צענין זה כמו
(פסחים ד' ל: ל:) אין טשין התנוע בלילה
דהוי כמו אין טשין כמו וטח את הבית
ומתרגם בירושלמי^א וישוטון ית ציתא
(ויקרא י'): **וא"ת תימא כהנא אנא.**
מפר"ט ולא תימא אחי רב כהנא שאני
משוב ולא מפני שהיה כהן דלאו כהן
הוה כדאמרינן בזהרוב (מולין ד' קכ.)
וש ד"ה רב) רב כהנא הוה לכל
בשציל אשמו וצפ" אלו עוברין (פסחים
ד' מט. וש) אמר רב כהנא אי לאו
דנצידי כהנתא לא גלאי אמרו לו
תלמידי והא למקום תורה גלית אמר
להו לא גלאי כדגלו אינשי שגלה ע"י
דשממיה לקועיה דההוא גברא וכן
מפר"ט היאך דערבי פסחים (ד' ק"ג.
וש) לא תדור במתא דרישא אחי
כלומר שאתם בעמקם תהיה ראש
שמן רב אפי' שלא תתנוול מממת
זרבי זכור ולא כמו שפירש רבינו
שמואל דרישא אחי רופא^ב:

וישבואר בן גרשם בן משה.
ה"ג משה שאין לקריתו
על שם מנשה שהרי כבר שז בכל
לבו ויש דגרס כן מנשה וטעמא לפי
שחזר לקלולו כדפ"ה:
טעמא דאין ר"ב הא יש ר"ב בן
[בן] קודם. נראה לרשב"א
דכל הסוגיא אליבא דמ"ד שלא כסדרן
כמידי מדפרין רב פפא במה הכי
(ו) ולמ"ד כסדרן כתיבי ואימא אי
איכא בן) למה יש לנו לשנות קראי ממי היכי דכתיבי^א ועוד דקאמר
ליה אביו אינטריק קרא לאשמועין דמאן דלית ליה אלא וכו' ופ"ה
ואמאי כבז וכן אין לו והעברתם את נחלתו פשיטא ולשמוק מיניה
והכי איבעי למכתב איש כי ימות וזרע אין לו וגו' ואי אליבא דמ"ד
דכסדרן כתיבי היכי נשתוק קרא ולא ליכתוב והעברתם את נחלתו
לכתו הא אינטריק למידרש במקום צת אתה מעביר נחלה מן האב
ולכא למימר דאזכי דיין מדלא כתיבי ש"ס כי ימות והעברתם את
נחלתו לכתו דא"כ מאי פריך דלמא קמ"ל דבת נמי צת ירושה הא
דמ"מ הכי הוה מצי למכתב ולא ליכתוב וכן אין לו אלא ודאי אליבא
דמ"ד שלא כסדרן כתיבי אחיא דלדידיה לא אינטריק והעברתם
ואע"ג דמוקי והעברתם לכרבי שאין לך מעביר נחלה כו' אין זה
נורף שום דרשה ולא אשמועין שום חידוש אלא דלגיבי צת שייך לשון
העברה ור"י אומר דאפילו למ"ד דכסדרן כתיבי אחיא ואזכי דריש
מדלא כתיבי איש כי ימות והעברתם את נחלתו לכונו דהוה מצי
למידרש במקום בן אתה מעביר נחלה מן האב כו' והוה ידעינן
דבן וצת שוין הואיל ומצינו במקום אחר שהיא צת ירושה:
ודלמא

ומכוערה אלא שאין זה איסור: נטוש. הפשט: ועול אגרא. כלומר
הפשיטנה בשכר בשוק לעין כל ואין כאן חילול השם כלל ולא קרינא
ציה ומשניאי אהבו מות [מש"ס] דדרשין ליה במסכת שבת (ד' ק"ד).
א) בתלמודי חכמים שיש רבב על בגדו אכל לעשות מלאכה להתפרנס
אין כאן נגאי: ה"ג ולא תימא גברא רבא אנא. ואית (ט) דגרסינן
נמי ולא תימא כהנא אלא כהן אני וחשוב וגנאי לי הדבר: והלא
יהונתן שמו. שלא היה לו לגרסם צינים כי אם זה בלבד דכתיבי
בדברי הימים [א] כגן וצני גרסם שבואל הראש: ששז לאל כל לבו. עכשיו
שהיה לו ממון הרבה. ואי משום דכתיבי [שפטיים] ויהונתן בן גרסם בן מנשה
הוא וצניו כהנים לשבט הדני עד יום גלות הארץ ואמרינן בקסדר עולם
עד יום שגלה מטה דן ופסלו של מיכה עמו כך מפורש צפרק במתרא
דצרכות ירושלמי [ה"ד] ומתיבין ליה והכתיבי עד יום גלות הארץ אמרי כיון
שמת דוד עמד שלמה והחליף כל הסנקליטין והחליפו עמהן חזר לקלולו
הראשון הה"ד [מ"א] ונציא אחד וכן ישב צבית אל אמריו הוא היה וקציע
התם כהן: לע"ז והאריך ימים אמרי ע"י שהיתה עינו זרה צע"ז
שלו כיצד הוה בר גש מיימי ליה תור או אימנר או גדי לע"ז והוה
א"ל פייסיה עליו והוא אמר מה מועילה לך לא אכלה ולא שותה לא
מטיבה ולא מריעה א"ל ומה נעבד א"ל זיל אייתי לי חדא פינג דסלת ועשר ציעין עלוי ואנא אפיסי לה עלך וכיון דאלו ליה אכיל לון אתא חד
צר פחין ואמר ליה כן אמר ליה אם אינה מועילה כלום מה את עבדי הכא אמר ליה בגין חיי וכיון שעמד דוד כו': והצנים את האב מנון.
דהצנים קודמים לבנות מדלא קתני הצנים והצנות את האב. ומיהו צנות נוטלות עישור נכסים כתקנת חכמים במס' כתובות (ד' ק"א): **דכתיבי איש**
כי ימות וכן אין לו וגו'. והוה ליה למכתב איש כי ימות וכן אין לו אי נמי איש כי ימות והעברתם את נחלתו לכתו ולכונן: **טעמא דאין לו בן.**
עם הבת הא יש לו בן וצת הבן קודם: **א"ל רב פפא לאביו אימא.** דהכי אשמועין קרא איכא בן צלל צת לירות בן איכא צת בלל בן מירות צת
איכא תרוייהו בן וצת לא הא לירות כו' כדמפרש לקמיה [ע"ב] לא הא לירות כולו ולא הא לירות כולו אלא כחדא יתרון דה"ק קרא איש כי ימות
ובן אין לו עם הבת שיירשו שניהן כאחת אלא צת יחדית צלל בן יש לו והעברתם את הנכסים לכתו הא איתנהו תרוייהו יירשותו כחדא:
מאן